

TILAK MAHARASHTRAVIDYAPEETH, PUNE

M.A. YOGA

EXAMINATION : DECEMBER-2023

SECOND SEMESTER

Sub. : Basics of Ayurveda - II (203)

Date: 07/12/2023

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. Multiple choice questions.

(10)

1. Gandha is a Vishay of _____.
  - a) Eyes
  - b) Ears
  - c) Nose
  - d) Skin
2. _____ is a panchakarma treatment for vitiated Vata in Varsha Rutu.
  - a) Vaman
  - b) Virechan
  - c) Basti
  - d) Raktamokshan
3. _____ Chakra is situated in Shir.
  - a) Vishuddha
  - b) Mooladhar
  - c) Sahastradhar
  - d) Manipur
4. Vicharya is the Vishay of _____.
  - a) Mana
  - b) Indriya
  - c) Aatma
  - d) Buddhi
5. Alpa Kshudha (Low appetite) is seen in _____ prakruti.
  - a) Vata
  - b) Pitta
  - c) Kapha
  - d) None of the above
6. Properties of Mana _____.
  - a) Anutva
  - b) Ekatva
  - c) Anekatva
  - d) both a & b
7. Nimesh is a characteristic of _____.
  - a) Aatma
  - b) Mana
  - c) Buddhi
  - d) Indriya
8. Udvartana (Application of medicated powder) is useful in reducing _____.
  - a) Kapha and Meda
  - b) Meda and Pitta
  - c) Rasa and Rakta
  - d) Asthi and Meda
9. In Sharad rutu _____ Dosha get aggravated in the body.
  - a) Vata
  - b) Pitta
  - c) Kapha
  - d) Tridosha

- अ) अणुत्व
क) अनेकत्व
- ब) एकत्व
ड) अ व ब
७. 'निमेष' हे कोणाचे लक्षण आहे?
अ) आत्मा
क) बुद्धी
- ब) मन
ड) इंद्रिय
८. उव्दरुतन हे ..... कमी करणुयासलठी उपयुक्त आहे.
अ) कफ व मेद
क) रस व रक्त
- ब) मेद व पित्त
ड) अस्थि व मेद
९. शरद ःदुतमध्ये ..... दोषलचल प्रकोप होतु.
अ) वलत
क) कफ
- ब) पित्त
ड) त्रिदोष
१०. गुदभगलमध्ये ..... चक्र असते.
अ) अनलहत
क) मूललधलर
- ब) वलशुदुध
ड) स्वलधिषुठलन

प्र.२. थुडक्यलत उत्तरे ललहल (कुणतेही चलर)

(२०)

- १) आत्म्यलचे गुण
२) मनलचे वलषय
३) हेमंत ःदुतचरुयल
४) अभ्यंग
५) रसनेंद्रिय (जिवुहल)
६) स्वलधिषुठलन चक्र

प्र.३. प्रश्नलंची उत्तरे ललहल. (कुणतेही दोन)

(३०)

- १) दिनचरुयेचे सवलस्तर वर्णन करल.
२) युगलभ्यलसलमध्ये ःदुतचरुयेचुयल अधुयनलचे महत्त्व स्पुष्ट करल.
३) षुटुचक्रलंचे सवलस्तर वर्णन करल व तुयलची युगशलसुत्रलत उपयुक्ततल सलंगल.